

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲/۰۱/۰۳

شاه ولی ارین

نړیوالو استعماري لوبو

افغانان له ستر بحران سره مخ کړي دي

د اسيا په زړه کې زموږ گران هيواد افغانستان يو تاريخي هيواد دی، چې جغرافيايي موقعيت، سرشار طبيعت، ځمکنیو ارزښتناکه طبعي زیرمو د نړۍ د استعماري زبرځواکو او حريصو گاونډيو د پاملرنې وړ گرزولی او تل دغه هيواد او ولس د دوي له شومو موخو، دسيسو او مستقيمو يرغلونو نه کرار نه دی پاتې شوي.

د انگرېزي استعمار نيواک، د تزارې روسيې او شوروي بربنډ يرغل د ايران، پاکستان د بنه گاونډيتوب خلاف دسپاس، لاسوهني او د امریکايي يرغل شل کلنه ناروا جگړه يې غوره مثالونه گڼلي شو.

له دغو تاريخي جگړو او ناتار نه يوازې بهرنيو استعمار گرو او په کور دننه د هغوي تاليځتو او خرڅ شوو غلامانو گټي تر لاسه کړي او د جگړو قربانيان يوازې افغان مظلوم ولس او هيواد گرزیدلی دی. تاريخ په ډاگه کړي چې د استعماري ځواکونو د ماتو په وخت کې هم هغوي خپل لاسپوڅي په بيلا بيلو لارو له هيواده روغ رمت ويستلي او د جگړو د زيان د هيواد د وړاني او ويجاړي بيه يوازې افغان ولس ته په ميراث پاتې شوي دي.

دغو تيرو له سلو کلونو نه زياتو ناخوالو له افغانانو نه مادي او معنوي ارزښتونه واخستل، زيانمن يې کړل او هيواد وال يې له اقتصادي، ټولنيزو، فرهنگي او سياسي ستونزو سره لاس او گريوان کړل.

په دغه موده کې تر هر چا خورا ځوان نسل، تنکی ځوانان او ښځې د خپلو انساني، بشري او مدني حقونو نه بې برخي پاتې شول او د نړيوال استعمار د دښمنۍ ښکار وگرزیدل.

نړيوال استعمار زموږ د هيوادوالو ملي يووالي ترې واخيست په قومي، گروپي، سمتي او سياسي ډلو ټپلو يې وويشل، افغان ولس يې دومره خوار، محتاج او ذليل کړ چې د خپلو اړتياوو د پوره کولو په خاطر د دوي لاسپوڅو او غلامانو ته يې سر تيب کړي تر څو د خپل غږ د پورته کولو مجال هم تر لاسه نه کړي.

ټولو ته معلومه ده چې دغه رزيلانه پاليسيو د امریکايي يرغل راوروسته نوره هم خپل اوج ته ورسيدې، دغه قومي، تنظيمي، سيمه ايزې مافيايي کړي يې دومر وپرسولي چې حتا د دوي له کنترول نه هم پسې ووتلی. له بله پلوه د امریکا په موجوديت کې لاسپوڅی حکومت د محمد اشرف غني د ټولو هلو ځلو سره سره ونه شو کولای هغه واټن چې د دولت او ولس تر منځ رامنځته شوي و رانږدې کړي، سره له دې چې افغان ولس خپل دوست او دښمن بنه پيژندلی و او دی، خو په خواشينۍ سره چې دومره بې وسه او بې وزله شوي چې حتی د يو غږ پورته کولو توان هم نه لري او له بله لور دومره نا هيلي شوی هم دی چې پر هيچا باور نه شي کولای.

ټولو ته معلومه ده چې د تير حکومت په دوره کې هم ټولو افغانانو خپلې اصلي ستونزې هېرې کړي وې، ميډيا او فيسبوکي تاميانو په درې برخو کې چا د فاسد دولت او چا په نوم د سياسينومافيايي کړيو او چا هم د طالبانو په پلوی د هيواد سياسي او ټولنيزه چاپيريان دومره خر پر کړي و، چې د ملي يووالي او يوه واحد دريز په لار کې يې ستر خنډونه رامنځته کړي وو.

د پاڼو شميره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولی

نړيوال استعمار په سر کې امريکا هم له دغه وضعیت نه د خپلو موخو د عملي کولو په لار کې خپلو شومو پلانونو ته دوام ورکاوه، له طالبانو سره په يوازيتوب د افغان دولت له گډون پرته د سولې خبرې اترې، د کمزوري حکومت رامنځته کول د اوسني حکومت د ستونزو يو له اساسي لاملونو نه حسابيدلی شي.

پورتنیو لاملونو ایا دا چې اگاهانه وو او یا غیر اگاهانه خپله دا چانس طالبانو ته په لاس ورکړ چې سياسي قدرت تر لاسه کړي او د نړيوالو په سر کې د امريکا شوم پلانونه تر يوه حد ونړوي.

همدا اوس هم زموږ هيواد وال د تير په شان په خاص ډول روڼ اندي او ليکولان څوک د محمد اشرف غني، څوک د مقاومت تر نامه لاندې د مافيايي شمالي ټلوالې او څوک هم د طالبانو په گټه تبليغاتو ته دوام ورکوي او يو بل دومره په بي رحمانه او رکيکو کلماتو غندي چې انساني کرامت او د قلم عطف هم نه شي زغملې، مگر اصلي موضوع چې د هيواد د روان بحران نه د وتلو لار ده هغه له ټولو نه هېره او يا په بي تفاوتۍ ورته کتل کېږي.

غواړم د يو افغان په توگه چې د خپل هيواد او ولس سره بي حده مينه لرم څو اساسي او اړينو ټکو ته اشاره وکړم: د فلسفي تعاملاتو او عيني واقعيتونو پر بنا هره پدیده مثبت او منفي اړخونه لری، چې د دغه فورمول پر بنسټ محمد اشرف غني د واقعيتونو په اډانه کې وتلو خورا مثبت اړخونه يې هم درلودل، مگر ځينو منفي اړخونو يې کله ناکله د ده شخصيت له پوښتنو سره مخ کولای شو، چې دده په ورستيو خبرو کې دغه اندول بڼه په ډاگه کيدلای شي، دا به ستره بي انصافی وی چې د چا بڼو ته بڼه او بدو ته بد ونه وايو.

زما په اند هغه نور د تاريخ يوه برخه وگرزید، چې اوس پرې قضاوت د وخت خبره نه ده، همدا ډول په نوم ملي مقاومت او شمالي ټلواله چې د هيواد د څلويښت کلني جگړې محوري لامل دی هيڅ پرې خبرې په کار نه دي او څوک چې له دغو معلوملحالو هيواد پلورونکو نه ملاتړ کوي هغه په حقيقت کې افغانان نه دي.

اوس راځو اصلي او اساسي پوښتنې ته چې، په دې کې به هيڅ شک نه وي چې طالبان د يوه سياسي گيم له مخې چې نتيجه يې د ټاکل شوو اهدافو له مخې برعکس چې هيڅ تصور يې نه کېده د طالبانو په گټه راوخرخيد تير نظام سقوط وکړ، چې بايد يې کړی وای، په ورستيو شيبو کې گویا چې اشرف غني فرار وکړ هغه مثل دی چې «د کوڅې مردارۍ پر ليوڼي تاوان دی» هر څه په اشرف غني تاوان شول نور نظام او واکداران يې ملايکي وختي، خو بيا هم زه وایم چې غني بڼه کار کړي دی چې د جگړو او ورور وژنو مخه يې ونيوله.

اوس پوښتنه داده چې ایا طالبانو له پخوا نه بدلون کړی؟ د تير حکومت په پرتله د دوي په روان حکومت او سياست کې څومره بڼيگنې او څومره منفي کړنې ليدل کېږي؟ طالبان څومره امکانات لری او نړيوال ورسره څه تر سره کوي؟

پورتنی پوښتنې يوه تفصيلي بحث ته اړتيا لری چې په راتلونکې کې به پرې يو څه وليکم، خو اوس دومره ويلی شم چې طالبانو د هيڅ ډول امکاناتو په نه شتون کې ځنې هغه کارونه تر سره کړل چې هم نړيواله ټولنه يې له مهارکولو نه عاجزه پاتې وه او هم تير افغان دولت.

د جگړې ختمول، د قدرت د جزيرو او مافيايي کړيو ماتول او پاشل د فساد، رشوت چور، چپاول مخنيوي او هيواد له تجزيې نه ژغورل دا هغه څه دي چې هيڅوک سترگې ترې پټولی نه شي.

ټولو ته معلومه ده چې طالبانو په داسې يوه وضعیت کې د هيواد واک تر لاسه کړ، چې ټول نظام يې له کوم تهديد، جگړې او فشار نړيدلی و او د هيواد په بانکونو او مرکزي بانک کې هيڅ څه موجود نه وو، په داسې يوه وضعیت کې نړيوالو فشارونو له يوه لوري د امريکا بنديزونو له بله خوا طالبان او هيواد وال له يوه ستر بحران سره مخ کړي دي، زما په اند اوس د ټولو هيواد والو او په خاص ډول روڼ اندو افغانانو او قومي سپيڅلو مشرانو که په هيواد دننه او يا بهر کې وي د خپل هيواد د ثبات او له دې ستر بحران نه د وتلو په لار کې سره ملي يووالي تامين کړي د طالبانو د ټکولو او ضعيفولو پر ځای دې سره د جرگو له لارې د بڼو مشورو او گډ کار له لارې پر نړيواله ټولنه فشار راوړي تر څو په هيواد کې د بحران مخه ډب کړي او د يوه ملي حاکميت چې د هيواد د ټولو قومونو او قشرونو په حقيقي ډول استازيتوب وکړي رامنځته کړي، بي له دې نه د اوس له پاره کوم بل انترناتيو نشته، نو ځکه بايد طالبان و هڅول شي چې د تير تاريخ نه يو څه زده کړي افغان ولس ته مراجعه وکړي غوښتنې او نظريات يې واورې، عمل پرې وکړي، ځکه چې تير تاريخ جوته کړي کله چې د دولتونو او ولس تر منځ واین رامنځته شوی ډېر لږ وخت کې داسې نظامونه له سقوط سره مخ شوي دي نو ځکه طالبان بايد دغه تشه ډکه کړي.

پاي

د پاڼو شميره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلپکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ